

zijn sulks te vermijden, zo Zijn Hoogheyd sig niet opregtelijk wil verbinden tot het nakomen der contracten, en Sorge dragen dat die prejudiciabele pointen komen te cesseeren en de Compagnie dus dadelijk geniete hetgeene haar wettig competeert.

Fol. 1531v-1533r.

(In de contracten zijn de artikelen over leverantie en acceptatie van tin en peper en de vaart van de Palembangers naar elders het belangrijkste en deze moeten vernieuwd worden. De aanvaarding van tin is de enige oorzaak van verwijdering met het hof. Zolang er geen duidelijkheid is over leverantie en acceptatie van tin en peper ontstaat er nieuwe frictie, doordat de koning meent dat de Compagnie alle tin die Bangka en Biliton oplevert, moet afnemen. Dat is onmogelijk en onbillijk, en de Compagnie heeft zich daartoe nooit verplicht. Daarom is besloten om per jaar 30.000 pikol aan te nemen om de koning een bewijs van welwillendheid te geven en hem te ontlasten van een product dat hij uitsluitend aan de Compagnie mag afstaan. [fol. 1534] In de geheime resolutie van 22 maart is berekend dat dit naar Nederland, China en de buitenkantoren afgezet kan worden. De onderhandelaars moeten de koning zien over te halen om het tin boven de 20.000 pikol voor 1 rsd het pikol beneden de gewone prijs af te staan. Van de peper kan het beste de gehele productie afgenomen worden. De jaarlijkse leverantie kan niet bepaald worden en het heeft hetzelfde effect als een bevordering van de verbouw. De koning moet wel beloven om alle peper uitsluitend aan de Compagnie te leveren en de verbouw zoveel mogelijk te bevorderen. Er is allang de verdenking dat de Palembangers hun vaart langs Java's Oostkust tegen de afspraak in tot voorbij Semarang [fol. 1535] voortzetten naar Bali en verder. Dat is om opium en specerijen op te halen. Daarover zijn zekere berichten en daarom is besloten in het nieuwe contract de vaart van de Palembangers tot Semarang te beperken. De aftredende resident Huijbert Johan de Heere, zijn opvolger als eerste resident Isaak Mens en tweede resident Johannes Berkhout kregen daartoe opdracht. Zij kregen een kopie van de geheime resolutie van 22 maart, een concept contract en de geheime resolutie van 15 april. Zo kunnen zij het contract in het belang van de Compagnie afsluiten. De kroonprins moet erbij betrokken worden om hem van zijn nadelige denkbeelden te bevrijden. [fol. 1536] Het idee dat hij van de opvolging zal worden uitgesloten, wordt zo weggenomen.)

Terwijl wij de gemelde commissianten nog daarenboven gerecommandeert en gelast hebben den koning ernstig te onderhouden over den smokkelhandel en uitvoer van peper en thin door indirecte wegen en de nalatigheyd van den koning en de zijne in het weeren van dezelve. Nadien men, ongerekent de bevorens dientwege gedane klagten, jongst weder genoegzaam zekere berigten van China erlangt heeft dat in het gepasseerde jaar met drie jonken van Palembang vervoert, en tot Canton en Limpho aangebragt is een quantiteyt van bijna 10.000 picols thin.

Fol. 1536r-v.

(Het is beslist noodzakelijk dat de koning en de kroonprins beloven dat zij de smokkel van peper en tin zullen weren en dit zullen nakomen. De genoemde schepen en vaartuigen zijn enerzijds gezonden om de Palembangers te intimideren, anderzijds moeten zij tin en peper opkopen en afhalen. De schepen van de koning hadden dit niet geleverd en er is weinig voorraad te Batavia. [fol. 1537] De Compagnies schepen namen, behalve enige andere goederen en benodigdheden, f 920.000,- aan contanten mee om 25.000 pikol tin en 10.000 pikol peper, die daar hopelijk in voorraad is, te betalen. De residenten kregen precieze instructies in het geval de verwerving ervan wel, of geen voortgang maakte. Verwezen wordt naar de genoemde geheime resolutie. Toegevoegd werd dat de residenten, als er niet genoeg tin en peper in voorraad zou zijn, het overgeblevene geld moeten gebruiken om de nog onbetaalde tin te voldoen, waarmee een bedrag van rsd 168.037½ is gemoeid. Dat kan aan de vorst voorgesteld worden en het resterende geld kan aan hem overhandigd worden. Het geld hoeft dan niet mee teruggenomen te worden en de koning wordt er een plezier mee gedaan. [fol. 1538] De schepen vertrokken 16 april en kwamen 2 mei in de monding van de